

“KÜRESEL KAPIŞMA” SERGİ BİLDİRİSİ

Görsel iletişimin insanlar arasında önemli bir iletişim aracı olduğu yüzyıllardır kanıtlanmıştır. Bazı önemli olaylarda, geçiş dönemlerinde ve savaşlarda sıklıkla tercih edilen dildi. . İkinci Dünya Savaşı sırasında insanları savaşa teşvik etmek, orduya katılımlarını sağlamak, psikolojik açıdan harap olmuş toplumlara psikolojik destek sağlamak, toplumu şekillendirmek veya olaylara müdahale etmek amacıyla etkili görsel iletişim aracı kullanıldı.

Son üç asırda tüm dünyanın hakim gücü haline gelen Batı'nın, dünyada kurmak istediği küresel sistem karşısında bu üstünlüğünü kaybetmeye niyeti yok. Genelde Doğu, özelde ise Ortadoğu halkları üzerinde üstünlüğünü savunmak isteyen bir hegemonya duygusu var. Bu hegomanik anlayış tamamen Batı'nın Doğu vizyonu ile bağlantılı bir süreçtir. Batı'da yeni keşfedilen yerler zenginliğe coğrafi bir açılım olarak görülüyor. Bu tarafta zengin yer altı kaynaklarına ve devasa bir pazara sahip olan Ortadoğu, sömürgecilerin bu coğrafyaya çekilmesini sağlıyor.

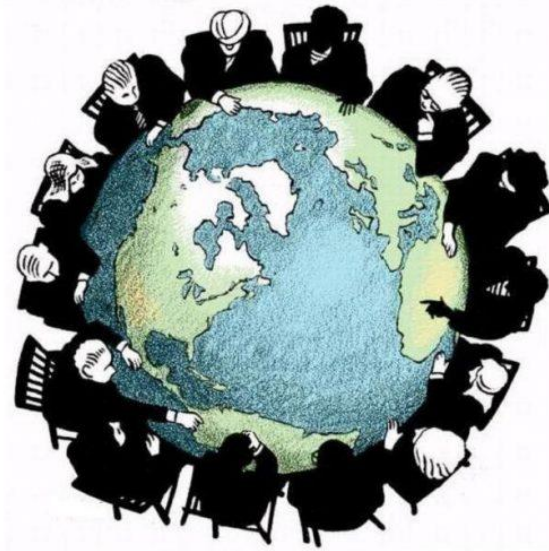

Haçlıların öncelikli hedefi, tarihte kayıtlı olduğu gibi, Asya kaynaklarını ele geçirmek ve seleflerinin vaat ettiği refah düzeyine ulaşmaktı; mevcut toprakları kurtarma çabalarına din

adamları öncülük ediyordu. 1071'de Malazgirt Zaferi'ni kazanıp Batı'ya doğru ikinci hamleyi yapan Türkleri Anadolu'dan kovmalarıyla bir hedef daha gerçekleşmiş oldu. Anadolu ile Avrupa arasındaki kaynak ve pazar mücadelesi Doğu Batı'da başlıyor.

Hristiyan Avrupalılar, Haçlı Seferi'nden beklentilerini karşılayamasalar da eli boş dönmediler. Rephrase Avrupa'yı maddi ve manevi yıkımdan kurtaran hareketin temellerini atan eserleri beraberlerinde getirdiler.

Sömürgeci güçlerin önündeki en büyük engel olan Osmanlı Devleti'ne karşı Avrupa'nın politikası, Osmanlı'yı sürekli küçültmek ve etkisizleştirmek üzerine kurulmuştur. Dinsel veya ırksal ayrılıkları körüklemek, Hristiyan veya diğer farklı etnik grupların Osmanlı'dan ayrılmasını sağlamak, ülkenin üretim gücünü engelleyip dış güçlere bağımlı hale getirmek ve bunu siyasi hâkimiyete müdahale aracı kılmak ve bu isteklerini savaş veya antlaşmalarla kabul ettirmek (Arslan, 2015: 25) üzerine kurulu bu politika, emperyalist hedeflerin önündeki engeli ortadan kaldırmak üzerine kurulmuştu. Osmanlı Devleti'nin gücünü kaybetmesi ve dışa dönük ekonomi politikasına yönelmesi Avrupa sermayesinin gücünü daha fazla arttırmış, Osmanlı Devleti'ni ekonomik ve siyasi olarak bağımlı hale getirmişti. Arslan, A. (2015). *Doğu-Batı Ekseninde Stratejik Rekabet*. İstanbul: İdil Yayınları.

Birinci Dünya Savaşı sırasında sömürgeci güçlerin karşısına büyük bir meydan okuma olan Osmanlı İmparatorluğu, yenilgisi nedeniyle irili ufaklı çok sayıda devletin kurulmasıyla sonuçlandı. Her ne kadar sömürgeci anlayışın yerini manda ve koruma alsa da sömürge sisteminin devamlılığının bir parçası olmaya devam ediyor. Bu yüzyılın başlarında yapılan anlaşmalar da, sınırlar da emperyalist güçlerin çıkarına olacak şekilde tasarlanmıştı. Ayrıca farklı toplumlar arasına duvarlar örülmüş, bu da yabancılaştırıcı ve karşılıklı düşman bir ortam yaratmıştır. Osmanlı İmparatorluğu, kendisinden ayrılan ülkelerde resmi tarih perspektifine göre sömürgeci bir devlet olarak algılanıyordu. Bu algıyı bölücüler yarattı. Türk resmi tarih söylemi, Osmanlı İmparatorluğu'nun kalıntıları olan bu devletler kavramını karşılaştırılabilir bir biçimde ele almıştır. "Sırtından bıçaklama ve ihanet" tartışması bu bağlamda Arapları düşmana dönüştürmektedir (Haniolu, 2017). Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasının ardından coğrafi yapısı, ekonomik ve siyasi istikrardan çok uzak bir kadere yol açmıştır.

Emperyalizmin değişen yüzüyle dünya şartlarına uyduran ABD, bağımlı olan ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de farklı biçimlerde faaliyetlerde bulunmuştu. Türkiye, bu sistem içinde siyasi bağımsızlığını korusa da ülkenin ekonomik olarak küresel sistem içinde atılım gerçekleştirdiği söylenemez. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye’nin milli ekonomi gayretleri doğrultusunda Teşvik-i Sanayi ve kalkınma projeleri başarıya ulaşamamış, ülke II. Dünya Savaşı’ndan sonra dışa bağımlı bir sürece girmiştir. Marshall planı çerçevesinde küresel sisteme dâhil olan ülkemiz, ekonomik yardım ve borç adıyla uygulanan emperyalist

sömürüyle birlikte NATO ve CENTO gibi paktlara girmesiyle bu sömürü daha da yoğunlaşmıştır (Kurmuş, 2007: 273). Kurmuş, O. (2007). *Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi*. İstanbul: Yordam Kitap.

Yirminci yüzyıl boyunca korunmak istenen küresel düzen, kapitalizmin gelişmesiyle az gelişmişliğin doğru orantılı bir tarzda seyretmesiydi. Sanayi Devrimi sonrası meydana gelen kapitalist gelişme, aynı zamanda az gelişmiş ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel yapılarını kendi üretim tarzı içinde çarpıtarak biçimsizleştirmesidir. Ekonomik sömürü varlığını devam ettirebilmek adına sömürülen halkların bilincini çarpıtarak kültürel kimliklerini yok etmeye dönük çaba harcamaktadır. Sömürülen halkları 'vahşi' olarak gören sömürgeciler, buraya uygarlığı götürün insancıl bir misyon algısı oluşturur (Başkaya, 2015: 35). Başkaya, F. (2015). *Az gelişmişliğin Sürekliliği*. İstanbul: Öteki Yayınevi.

Batılı ülkelerin birbirinin düşmanı ve rakibi olmalarına rağmen çıkarları söz konusu olduğunda, özellikle Doğunun az gelişmiş ülkelerine karşı ortak hareket ettikleri görülmektedir. 20. Yüzyılın ilk yarısında iki dünya savaşına neden olan bu ülkeler, sonunda dayanışma içerisinde bir araya gelmiş ve bozulan ekonomik ve siyasi istikrarı yeniden tesis etmişlerdir. Batılı ülkeler de kendi ekonomik kalkınma politikalarında kendi dayanışmalarını ön planda tutarken, Doğu ülkelerine karşı çifte standart uygulamış ve Ortadoğu ülkelerinin kalkınmasına ya da bu yönde çalışmasına izin vermiştir. Batılı güçler Ortadoğu'daki krizlere ve istikrarsızlığa ekonomik, siyasi ve askeri olarak müdahale ederek sorunu derinleştirmiştir. Diğer taraftan Ortadoğu ve Üçüncü Dünya Ülkelerinde ortak noktalarda anlaşma üzerine kurulu ittifaklar, karşı tarafa bağımlı hale getirmeleri olarak gösterilmektedir.

Savaşın her çağda toplumlar üzerinde yıkıcı etkileri olmuştur. Yüzyıllar boyunca birçok toplum küresel kapitalistlerin aç gözlülüğü nedeniyle bu yıkıcı etkilere maruz kalmıştır. Bugün tarih bir kez daha tekerrür ediyor, bu kez Filistin devletinde özellikle de **Siyonist İsrail'in** katliamlarının ve hatta soy kırımının yaşandığı Gazze, Batı Şeria ve Kudüs şehirlerinde Siyonist İsrail, bölgede yaşayan hiçbir canlıya (bebekler, yaşlılar, hastalar ve hatta hayvanlar) ayırım gözetilmeksizin tüm şehirleri bombalıyor ve öldürüyorlar. İnsanlığın sonunun geldiği bu noktada birçok devlet bu soykırıma sessiz kalmakta ve hatta bazıları da desteklemektedir.

“Küresel Kapışma” Sergisinde Batının sömürgeci ve emperyal düzeni Birbirini ezmeye ve yok etmeye çalışan dövüşen horoz simgesi ile verilmeye çalışılmıştır. İnsanlık bu denli sessizken, bize düşen Hz. İbrahim'in ateşe atılacağında bir damla su taşıyan karınca misali tarafımızı belli etmektir. Eylemsiz dua etmek neye çaredir? Bu düşünce ile çıktığım bu yolda Batı dünyasının sömürü düzenine Siyonist İsrail'in yaptığı soykırıma bir reddiye ve eleştiridir. Doğu dünyası birlik olur ve kendi hür iradeleriyle hareket ederlerse Batının boyunduruğu ve sömürü düzeninden kurtulacaklarını unutmamaları gerekmektedir. Cumhurbaşkanımızın söylediği gibi **“DÜNYA BEŞTEN BÜYÜKTÜR”**

Sergide Toplam 30 eser ile tepkimi ortaya koymaya çalıştım.

Doç. Dr. Mustafa DİĞLER